

Iliya — Na Biyu

Halaye na Annabci

Jeff Pippenger

2023-09-27

A cikin labarin da ya gabata mun gano Iliya a matsayin alama. Daidai da ka'idodin William Miller, “alamu” na iya kasancewa da ma'ana fiye da daya. Saboda haka, Iliya a matsayin alama na iya kuma wakiltar wani sashe na alama mai ninki biyu ta Iliya da Musa. Alama mai ninki biyu ta Iliya da Musa tana gudana cikin dukan littafin Ru'ya ta Yohanna, kuma rashin tabbas game da abin da wannan alama mai ninki biyu take wakilta yana nufin rashin tabbas game da sakon da ke cikin littafin Ru'ya ta Yohanna wanda ake buɗewa kaɗan kafin farewar lokacin gwaji. Saboda wannan dalili, yanzu za mu mai da hankali musamman ga waɗansu siffofi na annabci da ake dangantawa da alamar Iliya.

Muna da manyan shaidu uku da za su tabbatar da waɗannan halayen annabci. Waɗannan shaidun su ne annabi Iliya, Yahaya Mai Baftisma, da William Miller, waɗanda wahayi ya bayyana a matsayin alamomi masu musanyawa da juna.

“An jagoranci dubbai su rungumi gaskiyar da William Miller ya yi wa'azi da ita, kuma aka tashe bayin Allah cikin ruhu da ikon Iliya domin su shelanta sakon. Kamar Yohanna, magabacin Yesu, waɗanda suka yi wa'azin wannan sako mai tsanani sun ji an tilasta musu su aza gatari a gindin itacen, su kuma kira mutane su ba da 'ya'yan da suka dace da tuba. Shaidarsu ta kasance mai iya tayar da hankali da rinjayar ikklisiyoyi da ƙarfi, tare da bayyana ainihin halinsu. Kuma sa'ad da aka busa wannan gargadi mai tsanani na a guje wa fushin da yake zuwa, da yawa daga cikin waɗanda suke haɗe da ikklisiyoyi suka karɓi sakon warkarwa; suka ga koma-bayansu, kuma da hawaye masu daci na tuba da tsananin azabar rai, suka kasantar da kansu a gaban Allah. Kuma sa'ad da Ruhun Allah ya sauka a kansu, suka taimaka wajen daga wannan kira, ‘Ku ji tsoron Allah, ku kuma ba Shi dɔukaka; gama sa'ar shari'arsa ta zo.’” Early Writings, 233.

An ba Iliya, Yahaya Mai Baftisma, da Miller wani takamaiman ruhu wanda ya shirya da aikinsu kuma ya ayyana shi. Shaidarsu “an tsara ta ne domin ta tayar da ikklisiyoyi kuma ta yi tasiri mai ƙarfi a kansu, tare da bayyana” “ainihin halin” waɗannan ikklisiyoyi. Ko a zamanin Ahab ne, ko na Yahaya Mai Baftisma, ko na William Miller, ikklisiyoyin da suke magana da su duk suna da wata makantar Lawodikiya mai zurfi da duhu ƙwarai, har sakon ya zama dole ya kasance kai tsaye kamar sa “gatari a gindin itace.” Hakan ya haɗa da sanarwar rufe lokacin jarrabawa, wadda a wajen Yahaya Mai Baftisma ita ce gargadin “fushin” da yake “zuwa.” Sakon Miller na shelar, “Ku ji tsoron Allah, ku kuma ba shi dɔukaka; gama sa'ar shari'arsa ta zo,” shi ma gargadi ne na fushin da ke zuwa.

“An daga muryar Yahaya kamar kaho. Aikinsa kuwa shi ne, ‘Ka nuna wa mutanena laifinsu, da wa gidan Yakubu zunubansu’ (Ishaya 58:1). Bai sami wani ilimin ɗan adam ba. Allah da halitta ne suka kasance malamansa. Amma ana buƙatar wani da zai shirya hanya a gaban

Kristi, wanda yake da isasshen karfin hali har ya sa a ji muryarsa kamar annabawan dā, yana kiran al’umma mai lalacewa zuwa ga tuba.” Selected Messages, littafi na 2, 148.

Iliya ya umarci zamaninsa su zabi a wannan rana ko za su bauta wa Allah ko kuwa Ba’al, amma zamanin nan bai ba da ko kalma guda ba a matsayin amsa, wanda yake daidai da zaɓen Ba’al.

“Ba a taɓa kasancewa da buƙatar gargadē-gargadē masu aminci da tsawatawa, da kuma kusantar lamari cikin matuƙar tsanaki da tsayayyiya daidaito, fiye da a wannan lokaci ba. Shaidan ya sauko da babban iko, domin ya sani lokacinsa kaɗan ne. Yana mamaye duniya da tatsuniyoyi masu daɗin ji, kuma mutanen Allah suna son a riƙa faɗa musu abubuwa masu santsi. Ba a ƙi zunubi da mugunta da ƙyama ba. An nuna mini cewa dole ne mutanen Allah su yi ƙoƙari mafi tsauri, mafi ƙarfi, da naci, domin su tura duhun da ke shigowa baya. Ana buƙatar aikin zurfi na Ruhun Allah yanzu fiye da kowane lokaci a dā. Dole ne a girgiza a kawar da wawanci. Dole ne mu farka daga kasalar da za ta zama sanadin hallakarmu, sai dai idan muka yi tsayayya da ita. Shaidan yana da rinjaye mai ƙarfi da iko mai mulki a kan tunani. Masu wa’azi da jama’a suna cikin haɗarin a same su a gefen ikon duhu. Babu wani abu irin matsayi na tsaka-tsaki yanzu. Dukkanmu ko dai muna tsaye sarai a gefen gaskiya ne ko kuma muna tare da kuskure sarai. Almasihu ya ce: ‘Duk wanda ba ya tare da Ni yana gāba da Ni; kuma duk wanda ba ya tattarawa tare da Ni, yana watsarwa.’” Testimonies, volume 3, 327.

Yahaya ya kira “al’ummar da ta lalace” ta zamaninsa “tsarar macizai masu dafi.” Daga bisani Millerites suka tantance al’ummar da ta lalace ta zamaninsu a matsayin ’ya’yan Babila. Ko Iliya, ko Yahaya, ko Miller, babu ɗayansu da ya kasance masanin tauhidi. An kira su duka daga cikin rayuwar yau da kullum ta talakawa.

“Gaskiya kamar yadda take cikin Yesu, kamar yadda Ya shelanta ta sa’ad da gajimare mai laushi ya lulluɓe Shi, hakika ce kuma gaskiya ce a wannan zamanin namu, kuma tabbas za ta sāke fasalin tunanin mai karɓarta kamar yadda ta sāke fasalin tunanin mutane a dā. Almasihu ya bayyana cewa, ‘Idan ba su saurari Musa da Annabawa ba, ba kuwa za a rinjaye su ba, ko da wani ya tashi daga matattu.’ (Luka 16:31).

“A matsayinmu na jama’a, dole ne mu shirya hanyar Ubangiji, ƙarƙashin jagorancin Ruhun Mai Tsarki mai mulki a kan kome, domin yaɗuwar bishara cikin tsarkinta. Kwararar ruwan rai dole ne ta ƙara zurfi ta kuma faɗaɗa a tafiyarta. A cikin dukan filaye, na kusa da na nesa, za a kira mutane daga garma, da kuma daga ayyukan kasuwanci na yau da kullum waɗanda suka fi mamaye tunani, kuma za a koyar da su tare da mutanen da suka riga sun sami ƙwarewa—mutanen da suka fahimci gaskiya. Ta wurin ayyukan Allah mafi banmamaki, duwatsun wahala za a kawar da su a jefa su cikin teku. Bari mu yi aiki kamar waɗanda suka dandana ƙarfin gaskiya kamar yadda take cikin Yesu.”

“A wannan lokaci, za a kasance da jerin abubuwan da za su bayyana cewa Allah Shi ne Mai mulkin halin da ake ciki. Za a yi shelar gaskiya cikin harshe bayyananne, marar ruɗani. Waɗanda suke wa’azin gaskiya za su yi ƙoƙari su tabbatar da gaskiyar ta wurin rayuwa mai kyau da tsari, da halayya ta ibada. Kuma yayin da suke yin haka, za su zama masu ƙarfi wajen kare gaskiyar, da kuma wajen ba ta tabbataccen amfani kamar yadda Allah ya ba ta.”

“Sa’ad da mutanen da suka sani kuma suka koyar da gaskiya suka kauce zuwa ga fahimtar ɗan’adam, suna kuma rarraba wa zukata da aka ruɗe abincin tatsuniyoyinsu na kansu, lokaci ya yi kwarai ga waɗanda a ɗa suka taɓa zama ma’aikata a aikin wa’azin bishara, amma aka janye su zuwa cikin tafiyar da gidajen cin abinci, shagunan abinci, da sauran hanyoyin kasuwanci, su shiga cikin sahu, su yi nazarin Littattafansu da ƙwazo, kuma da maganar Allah a hannunsu su rarraba gaskiyar Littafi Mai Tsarki, wato abinci na ruhaniya, tare da haɗin kai da mala’ikun sama. Wannan aiki yanzu yana kira da ƙarfi domin ma’aikata waɗanda Allah ya naɗa. Sa’an nan Ikon Duka zai ce wa duwatsun wahala, Ka gushe, a jefa ka cikin teku.” Paulson Collection, 73, 74.

Iliyah, Yohanna da Miller sun kasance, kuma ta haka suna wakiltar mutanen da aka kira daga “sana’o’i” “na yau da kullum,” domin “mutanen” da a ɗa suka koyar da gaskiya a ƙarshe “suna karkata zuwa ga fahimtar ɗan’adam, suna kuma auna wa ruɗaɗɗun zukata nasu tasa ta tatsuniyoyi.” Mutanen gama-gari da aka kira za su ba da “tabbatacciyar amfani” da annabcin Littafi Mai Tsarki kamar yadda “Allah ya ba da shi.” Sau biyu, a cikin nassin, Sister White ta bayyana “duwatsu” a matsayin “duwatsun wahala.” Aikin waɗannan mutanen ya haɗa da kaskantar da “kowane dutse.” Aikin da waɗannan mutanen gama-gari suka cika—waɗanda aka kira daga garma cikin yanayi na tawali’u—yana wakiltar aikin tantance ingantacciyar hanyar Littafi Mai Tsarki sabanin tasoshin tatsuniyoyin ɗan’adam da malaman tauhidi na zamanin suke rarrabawa.

“Aikin Yohanna Mai Baftisma, da kuma aikin waɗanda a cikin kwanaki na ƙarshe suke fita cikin ruhu da ikon Iliya domin su tashe mutane daga halin ko-in-kula nasu, iri ɗaya ne ta fannoni da yawa. Aikinsa alama ce ta aikin da dole ne a yi a wannan zamani. Almasihu zai zo a karo na biyu domin ya yi wa duniya shari’a cikin adalci. Manzannin Allah waɗanda suke ɗauke da saƙon gargadi na ƙarshe da za a ba duniya, su ne za su shirya hanya domin zuwan Almasihu na biyu, kamar yadda Yohanna ya shirya hanya domin zuwansa na fari. A cikin wannan aikin shiri, ‘kowace kwari za a ɗaukaka, kuma kowane dutse za a ƙaskantar da shi; kuma karkatattun wurare za a miƙe su, kuma gurbatattun wurare su zama fili’ gama tarihi zai maimaitu, kuma sau ɗaya kuma ‘ɗaukakar Ubangiji za ta bayyana, kuma dukan ’yan Adam za su gan ta tare; gama bakin Ubangiji ne ya faɗa.’” Southern Watchman, Maris 21, 1905.

Halayen masu gyaran nan guda uku da Ishaya ya bayyana su ne: kowane kwari za a ɗaukaka shi, kowane dutse kuma za a saukar da shi ƙasa; karkatacciya za a daidaita ta, kuma wurare masu kauri za a mai da su shimfiɗaɗɗu. Hanyar Ubangiji da ake shirya ta ta wurin ɗaukaka kwaruruka, saukar da duwatsu ƙasa, da daidaita karkatacciya da mai da wurare masu kauri shimfiɗaɗɗu ita ce tsoffin hanyoyi.

Muryar mai kira a cikin jeji, Ku shirya hanyar Ubangiji, ku daidaita a cikin hamada babban tafarki domin Allahnmu. Kowane kwari za a ɗaukaka shi, kowane dutse da tudu kuma za a ƙaskantar da su; karkatattu kuma za su daidaitu, wurare masu kaushi kuwa su zama fili. Kuma ɗaukakar Ubangiji za ta bayyana, dukan ’yan Adam kuma za su gan ta tare; gama bakin Ubangiji ne ya faɗa. Ishaya 40:3–5.

Sa’ad da Yahudawan masu gardama suka tambayi Yohanna Mai Baftisma ko shi ne Iliya da zai zo, ya amsa cewa ba shi ba ne, amma daga baya ya bayyana kansa da wannan nassi daga Ishaya.

Kuma wannan shi ne shaidar Yahaya, sa'ad da Yahudawa suka aiko firistoci da Lawiyawa daga Urushalima su tambaye shi, Wane ne kai? Sai ya furta, bai kuwa yi musun ba; amma ya furta cewa, Ni ba Almasihu ba ne. Sai suka tambaye shi, To, me ke nan? Kai Iliya ne? Sai ya ce, Ni ba shi ba ne. Kai ne annabin nan? Sai ya amsa, A'a. Sai suka ce masa, Wane ne kai? domin mu ba da amsa ga waɗanda suka aiko mu. Me kake cewa game da kanka? Ya ce, Ni ne muryar mai kira a cikin jeji, Ku daidaita hanyar Ubangiji, kamar yadda annabi Ishaya ya faɗa. Yahaya 1:19–23.

Shirya “hanyar Ubangiji” yana bayyana hanyar aiki wadda mala'iku suka jagoranci Miller ya fahimta kuma ya yi amfani da ita domin shirya fahimtar Littafi Mai Tsarki game da “hanyar” da mutane za su yi tafiya a cikinta. Duk “dutse” ya kamata a kasƙantar da shi, gama duwatsu a cikin annabcin Littafi Mai Tsarki suna wakiltar gaskiya-gaskiya waɗanda a kallo na farko suna bayyana kamar masu wuyar fahimta kwarai. Domin a fahimci ɗaukakar tsattsarkan dutsen nan na Daniyel sura ta goma sha ɗaya aya ta arba'in da biyar, wanda sarkin arewa yake ƙoƙarin mamayewa, dole ne a fara gane zahirin ɗaukakar tsattsarkan dutsen da yake a Urushalima, wanda ta fuskar annabci yake fayyace tsattsarkan dutsen ruhaniya mai ɗaukaka. Domin a bayyana dutsen da aka bayyana a matsayin Armageddon, wanda ma'anarsa ita ce dutsen Megiddo, wajibi ne mutum ya tafi zuwa ga zahirin Megiddo. Matsalolin annabci waɗanda ake wakilta a matsayin masu wuya ana kawar da su sa'ad da aka yi amfani da ƙa'idar cewa farkon abu yana kwatanta ƙarshen abu.

Hanyar da Ishaya ya wakilta, wadda Yohanna ya yi nuni da ita, kuma Miller ya gabatar, tana ɗaukaka kowane kwari. Ko dai “kwarin wahayi” ne a Ishaya ashirin da biyu, ko “kwarin kasusuwan matattu” a Ezekiel, ko kuma “kwarin Yehoshafat” a cikin littafin Yowel, hanyar da ta ginu bisa ga daidai fahimtar halin Almasihu—kamar yadda aka wakilta shi a matsayin Palmoni, Mai Banmamaki Mai Kididdigewa, a tarihin Millerite, ko kuma a matsayin Alfa da Omega, masanin harshe mai banmamaki, a tarihinmu—ita ce take ɗaukaka gaskiyoyin annabci waɗanda aka wakilta cikin “kwari” na Maganar Allah.

Abubuwan karkatattu da za a daidaita, da wurare masu ƙaƙƙarfa da za a mai da su shimfiɗa, suna wakiltar aikin gyaran al'adu da hadisai waɗanda wani firistocin Laodiceya ke amfani da su domin su tsayar da gubabɗun jita-jitansu na tatsuniyoyi. Aikin Iliya an bayyana shi a fili a matsayin wanda yake wakiltar sahihiyar hanyar Littafi Mai Tsarki, cikin adawa da tatsuniyoyin malaman tauhidi da firistoci. Wannan aiki “talakawa” ne suke cika shi, ba firistoci da malaman tauhidi masu ilimi ba. Cikin siffofin annabci na waɗannan shaidu uku akwai kuma wannan sauƙaƙan gaskiya cewa Iliyan da zai zo mutum ne.

Wannan lura na iya zama kamar ba shi da muhimmanci, amma yayin da malaman tauhidin Adventism suke ƙoƙarin ƙare tatsuniyoyinsu, sun ɗauki wani nassi daga wurin 'Yar'uwa White inda ta yi magana a lokacin nan gaba game da wani mutum da zai zo cikin ruhu da ikon Iliya, sai su ƙara wa wannan nasu tatsuniyar bayani, kuma su nace cewa 'Yar'uwa White tana magana ne game da kanta.

“Dole ne a cika annabci. Ubangiji yana cewa: ‘Ga shi, zan aiko muku da Iliya annabi kafin zuwan babbar rana mai ban-tsoro ta Ubangiji.’ Wani zai zo cikin ruhu da ikon Iliya, [Dubin ƙarin bayani.] kuma sa'ad da ya bayyana, mutane za su iya cewa: ‘Kana da tsanani kwarai, ba

ka fassara Nassosi ta hanyar da ta dace. Bari in gaya maka yadda za ka koyar da sakonka.”

“Akwai mutane da yawa waɗanda ba sa iya bambance tsakanin aikin Allah da na mutum. Zan faɗi gaskiya kamar yadda Allah yake ba ni ita, kuma ina faɗi yanzu, idan kuka ci gaba da neman aibi, kuna da ruhun sabani, ba za ku taɓa sanin gaskiya ba. Yesu ya ce wa almajiransa, ‘Har yanzu ina da abubuwa da yawa da zan faɗa muku, amma ba za ku iya ɗaukar su yanzu ba.’ Ba su kasance cikin yanayin da za su iya daraja abubuwa masu tsarki da na har abada ba; amma Yesu ya yi alkawarin aiko da Mai Taimako, wanda zai koya musu dukan abubuwa, ya kuma tuna musu da dukan abubuwan da Ya faɗa musu, duk abin da Ya faɗa musu.”

“‘Yan’uwa, bai kamata mu sa dogaronmu ga mutum ba. ‘Ku daina dogara ga mutum, wanda numfashinsa yana cikin hancinsa: gama a wane ne za a ɗauke shi da muhimmanci?’ Dole ne ku rataya rayukanku marasa taimako ga Yesu. Bai dace da mu mu sha daga maɓuɓɓugar kwari ba alhali akwai maɓuɓɓuga a kan dutse. Bari mu bar rafuffukan ƙasa; bari mu zo ga maɓuɓɓugan sama. Idan akwai wata magana ta gaskiya da ba ku fahimta ba, wadda ba ku yarda a kanta ba, ku bincika, ku gwada nassi da nassi, ku saukar da sandar binciken gaskiya sosai cikin ma’adinin maganar Allah. Dole ne ku miƙa kanku da ra’ayoyinku a kan bagaden Allah, ku kawar da ra’ayoyin da kuka rigaya kuka ƙulla, ku kuma bar Ruhun sama ya bishe ku zuwa cikin dukan gaskiya.” Testimonies to Ministers, 475, 476.

“Wani zai zo cikin ruhu da ikon Iliya: Wasu sun yi kuskuren ɗora waɗannan kalmomi a kan wani mutum, wanda aka yi zaton zai bayyana da sakon annabci bayan rayuwa da aikin Mrs. White. Sassan uku da suka ƙunshi wannan talifi mai take ‘Bari Sama Ta Yi Jagora’ ƙadan ne kawai daga cikin wata magana da Ellen White ta gabatar a Battle Creek, Michigan, da safiyar 29 ga Janairu, 1890. Da aka buga wannan a cikin Review and Herald na 18 ga Fabrairu, 1890, an ba shi take ‘Yadda Za a Fuskanci Batu na Koyarwa da ake Rigima a Kai.’ Sauran gutsattsuran da aka ciro daga wannan talifi kuma aka yi amfani da su sosai wajen cike wasu shafuka na wannan juzu’i, ana iya samunsu a shafuka 23, 104, 111, 119, 158, 278, da 386. An sake wallafa talifin gaba ɗayansa a cikin Selected Messages 1:406–416, inda ɓangaren da ya ƙunshi gutsattsarin da aka sa wa take ‘Bari Sama Ta Yi Jagora’ ya bayyana a shafuka 412 da 413. Sa’ad da aka karanta talifin gaba ɗayansa, ya bayyana sarai cewa Ellen White, a cikin wannan bayani da ta yi fiye da shekara guda kaɗan bayan Taron Minneapolis ga wata ƙungiya a Battle Creek, tana magana ne game da hidimarta ta kanta. Wasu sun fara sukar aikinta. Ku lura cewa a cikin sakin layin da ya gabaci wanda ya bayyana a wannan juzu’i a shafi na 475, Ellen White ta ce:”

“‘Ya kamata mu kai ga matsayi inda kowane bambanci zai narke ya face. Idan na yi tunanin ina da haske, zan yi aikina na gabatar da shi. A ɗauka cewa na nemi shawarar wasu game da sakon da Ubangiji zai sa in ba wa mutane, to, ƙofar na iya rufewa domin hasken kada ya kai ga waɗanda Allah ya aiko da shi zuwa gare su. Sa’ad da Yesu ya hau ya shiga Urushalima, ‘dukan taron almajirai suka fara murna, suna yabon Allah da babbar murya saboda dukan manyan ayyukan da suka gani; suna cewa, Mai albarka ne Sarkin da yake zuwa cikin sunan Ubangiji: salama a sama, ɗaukaka kuma a cikin maɗaukaki. Sai waɗansu daga cikin Farisiyawa daga cikin taron suka ce masa, Malam, ka tsauta wa almajiranka. Sai ya amsa ya ce musu, Ina gaya muku cewa, idan waɗannan suka yi shiru, duwatsu za su yi ihu nan da nan’ (Luka 19:37–40).”

“Yahudawa sun yi kofarin dakatar da shelar sakon da aka riga aka annabta a cikin maganar Allah.”

“Sa’an nan kuma ta sake yin ishara ga irin abin da ta fuskanta da kanta:

“Dole ne annabci ya cika. Ubangiji ya ce, “Ga shi, zan aiko muku da Iliya annabi kafin zuwan babban kuma mai ban tsoro ranar Ubangiji” (Malachi 4:5). Wani zai zo cikin ruhu da ikon Iliya, kuma sa’ad da ya bayyana, mutane za su iya cewa, “Kana da tsanani fiye da kima, ba ka fassara Nassosi ta hanyar da ta dace ba.”—Selected Messages, juzu’i na 1, 412.

“Cewa tana nufin irin abin da ta samu a rayuwarta ita ma a fili yake daga sakin layin da ya biyo baya, inda ta bayyana cewa:

“Zan fadɓi gaskiya kamar yadda Allah yake ba ni ita...” Karin Bayani ga Shaidun ga Masu Hidima.

Gaskiyar cewa Ellen White ta kasance dole ta yi magana da tatsuniyoyi na masu ilimin tauhidi da shugabannin zamaninta ba ta ba da wata hujja cewa tana bayyana kanta a matsayin “mutumin” da zai zo a nan gaba cikin ruhu da ikon Iliya ba. Ina wata hujja game da yawan masu adawa da Ellen White a cikin Adventism waɗanda suke kai hari ga hanyar da ta yi amfani da ita wajen aiwatar da Littafi Mai Tsarki? A ina ne aka taɓa gaya mata, “ba ki fassara Nassosi ta hanyar da ta dace ba”? A fili take bayyana cewa za a sami wani motsi na mutane a ƙarshen duniya da za a ba su iko ta wurin ruhu da ikon Iliya, kuma babu wata halastacciyar hanya ta ba da shawara cewa ta yi tunanin cewa wannan motsin na babban kira na mala’ika na uku yana faruwa ne a lokacin da ta yi annabci game da bayyanuwar ikon Iliya a nan gaba. Masu ilimin tauhidi na Adventist na Laodicea za su sa garken su su gaskata cewa ‘Yar’uwa White tana “yin nuni” ga “gwanintarta ta kanta” a matsayin cikas annabi Iliya wanda za a aiko kafin babbar ranar Ubangiji mai ban tsoro.

Ga shi, zan aiko muku da Iliya annabi kafin zuwan babban kuma mai ban tsoro ranar Ubangiji. Malachi 4:5.

Wata sifa ta annabci ta Iliya a matsayin alama ita ce, yana gabatar da wata hanyar Littafi Mai Tsarki wadda take adawa da tatsuniyoyin wani firistoci da ke rarraba tatsuniyoyin al’adu da hadisai. Aikin sa na shirya hanya (“wannan ce hanya, ku bi ta”) ana cika shi ne da hanyar Littafi Mai Tsarki wadda take adawa da koyarwar gurbataccen firistoci. Kuma bisa ga shaidu uku na Iliya, Yahaya Mai Baftisma, da Miller; tare da shaidar ‘Yar’uwa White game da bayyanar Iliya da a lokacin take nan gaba, zai kasance namiji ne, ba mace ba. Sa’ad da aka fahimci hanyar Palmoni da Alpha da Omega yadda ya kamata, ana gane ta ba kawai a matsayin tsari na ƙa’idojin Littafi Mai Tsarki domin fassara Nassosi ba, amma a matsayin kwafin halin Kristi, wanda shi ne ɗaukakarsa.

Kuma za a bayyana ɗaukakar Ubangiji, dukan ‘yan adam kuma za su gan ta tare: gama bakin Ubangiji ne ya faɗa. Ishaya 40:5.

Halin Kristi kansa ne ake wakilta ta hanyar da za a bi wajen fahimtar Maganarsa, gama shi ne Kalmar.

“Dokar Allah da take cikin Wuri Mai Tsarki a sama ita ce babban asali na ainihi, wanda umarnan da aka rubuta a kan allunan dutse, kuma Musa ya rubuta su a cikin Pentateuch, suka kasance sahihin kwafinsa marar kuskure. Wadanda suka kai ga fahimtar wannan muhimmin batu, ta haka aka shirya da su su ga tsarki da halin da ba ya canzawa na dokar Allah. Suka ga, fiye da kowane lokaci a dā, ƙarfi da muhimmancin kalmomin Mai Ceto: ‘Har sai sama da ƙasa sun shuɗe, ba ƙaramin harafi ɗaya ko ɗan alamar rubutu ɗaya da za su shuɗe daga cikin doka ba ko kaɗan.’ Matiyu 5:18. Dokar Allah, da yake ita ce bayyana nufinsa, kwafin halinsa, dole ne ta dawwama har abada, ‘a matsayin shaidar aminci a sama.’ Ba a soke ko umarni guda ba; ba a canja ko ƙaramin harafi ɗaya ko ɗan alamar rubutu ɗaya ba. Mai Zabura ya ce: ‘Har abada, ya Ubangiji, maganarka tana tabbatacciya a sama.’ ‘Dukan umarnansa tabbatattu ne. Suna dawwama har abada abadin.’ Zabura 119:89; 111:7, 8.” The Great Controversy, 434.

Kamar yadda Dokoki Goma su ne rubutaccen bayani marar canjawa na halin Kristi, haka ma ƙa’idodin fassarar annabci su ne rubutaccen bayani na halinsa.

“Ya kamata mu san da kanmu abin da yake ƙunshe da Kiristanci, abin da yake gaskiya, abin da yake bangaskiyar da muka karɓa, abin da dokokin Littafi Mai Tsarki suke—dokokin da aka ba mu daga mafificin iko. Akwai mutane da yawa da suke ba da gaskiya ba tare da wani dalili da za su gina bangaskiyarsu a kai ba, ba tare da isasshiyar hujja game da gaskiyar lamarin ba. Idan aka gabatar da wani ra’ayi da ya yi daidai da ra’ayoyinsu da suka riga suka ƙulla a zuciya, a shirye suke ƙwarai su karɓe shi. Ba sa yin tunani daga sanadi zuwa sakamako, bangaskiyarsu ba ta da sahihin tushe, kuma a lokacin gwaji za su gane cewa sun gina a kan yashi.

“Duk wanda yake hutawa yana mai gamsuwa da nakasasshen saninsa na yanzu game da Nassosi, yana zato cewa wannan ya ishe shi domin cetonsa, yana hutawa ne cikin rufi mai hallakarwa. Akwai masu yawa da ba su cika kasancewa sanye da hujjojin Nassosi ba ƙwarai, domin su iya gane kuskure, su kuma yi Allah-wadaɗi da dukan al’ada da camfi da aka dora a kansu a matsayin gaskiya. Shaidan ya shigar da nasa tunane-tunane cikin bautar Allah, domin ya lalatar da sauƙin bisharar Almasihu. Adadi mai yawa daga cikin waɗanda suke da’awar sun gaskata gaskiyar wannan zamani, ba su san abin da ke ƙunshe da bangaskiyar nan da aka taɓa miƙa wa tsarkaka ba—Almasihu a cikinku, bege na ɗaukaka. Suna tsammani suna kare tsoffin alamomin iyaka, amma su dumi-dumi ne kuma marasa kulawa. Ba su san abin da yake nufi a saka cikin gogewarsu da kuma mallakar ainihin nagartar ƙauna da bangaskiya ba. Ba su kasance masu zurfin binciken Littafi Mai Tsarki ba, sai dai ragwaje ne kuma marasa lura. Sa’ad da bambance-bambancen ra’ayi suka taso kan ayoyin Nassi, waɗannan da ba su yi nazari da wata manufa ba kuma ba su da tabbas game da abin da suka gaskata, sukan kauce daga gaskiya. Ya kamata mu jaddada wa kowa muhimmancin yin bincike ƙwazo cikin gaskiyar Allah, domin su sani cewa lalle sun san abin da yake gaskiya. Wasu suna da’awar ilimi mai yawa, suna kuma jin gamsuwa da halinsu, alhali kuwa ba su da ƙarin himma ga aikin, ba su da ƙarin zafin ƙauna ga Allah, da kuma ga rayukan da Almasihu ya mutu domin su, fiye da kamar ba su taɓa sanin Allah ba. Ba sa karanta Littafi Mai Tsarki [domin] su mallaki ƙwarai da yalwarsa a cikin rayukansu. Ba sa jin cewa muryar Allah ce tana yi musu magana. Amma, idan muna so mu fahimci hanyar ceto, idan muna so mu ga haskoki na Ranar adalci, dole ne mu yi nazarin Nassosi da wata manufa, gama alkawura da annabce-annabcen Littafi Mai Tsarki suna zuba haskoki masu bayyana na ɗaukaka a kan shirin fansa na Allah, waɗannan manyan

gaskiyoyi kuwa ba a fahimce su a sarari ba.” The 1888 Materials, 403.

A zama Kirista na gaskiya yana nufin a zama kamar Almasihu. Nassin ya bayyana cewa ya kamata mu “san da kanmu abin da yake kunshe da Kiristanci.” Ya ce ya kamata mu “sani” “abin da yake gaskiya.” Ya kamata mu “sani” “abin da yake bangaskiyar da muka karɓa.” Ya kamata mu sani “menene dokokin Littafi Mai Tsarki—dokokin da aka ba mu daga mafi girman iko.” A zama kamar Almasihu yana buƙatar sanin menene dokokin Littafi Mai Tsarki da aka ba mu daga mafi girman iko. Ba tare da waɗannan dokoki ba ba za mu iya zama kamar Almasihu ba, gama dokokin da mafi girman iko ya ba su kwafin halinsa ne.

Wata alama ta Iliya kuma ita ce aikin shirya hanya domin manzon alkawari. Iliya yana wakiltar aikin da ake cika a cikin wani zamani inda ake wucewa da mutanen da aka taɓa zaɓa a dā, a lokaci guda kuma ake zaɓan sababbin mutanen da aka zaɓa. Wannan tarihin yana wakiltar wani tsari na tsarkakewa da ke haifar da mutane waɗanda ake wakilta su a matsayin hadaya mai tsarki, sabanin tsofaffin mutanen da aka zaɓa marasa tsarki.

Ga shi, zan aiko da manzona, kuma zai shirya hanya a gabana; Ubangiji kuwa, wanda kuke nema, ba zato ba tsammani zai zo haikalinsa, wato manzon alkawari, wanda kuke jin dadinsa: ga shi, zai zo, in ji Ubangiji Mai Runduna. Amma wa zai iya jure ranar zuwansa? kuma wa zai tsaya sa’ad da ya bayyana? gama yana kama da wutar mai tacewa, kuma kamar sabulun masu wankin tufafi: Kuma zai zauna kamar mai tacewa da mai tsarkake azurfa: kuma zai tsarkake ’ya’yan Lawi, ya kuma tsabtace su kamar zinariya da azurfa, domin su miƙa wa Ubangiji hadaya cikin adalci. Sa’an nan hadayar Yahuza da Urushalima za ta zama abin faranta wa Ubangiji rai, kamar a zamanin dā, kuma kamar a shekarun farko. Malachi 3:1–4.

Yahaya Mai Baftisma ya shirya hanya domin Almasihu ya zo ba zato ba tsammani ya tsarkake haikalinsa. Tsarkake haikalin a farkon da kuma a ƙarshen hidimar Almasihu cika ne na Malaki sura ta uku. Yahaya shi ne manzon da ya shirya hanya domin Manzon alkawari ya tsarkake ’ya’yan Lawi.

“A cikin tsarkake haikalin, Yesu yana bayyana aikinsa a matsayin Almasihu, kuma yana shiga cikin aikinsa. Wannan haikali, wanda aka gina domin mazaunin Kasancewar Allahntaka, an shirya shi ne ya zama darasi na gani ga Isra’ila da kuma ga duniya. Tun zamanai marasa farko, nufin Allah ne cewa kowace halitta da aka yi, daga seraph mai haske da tsarki har zuwa mutum, ta zama haikali domin Mahalicci ya zauna a cikinta. Saboda zunubi, ’yan Adam sun daina zama haikali ga Allah. Da mugunta ta duhunta su, ta kuma ƙazantar da su, zuciyyar mutum ba ta ƙara bayyana dāukakar Allahntaka ba. Amma ta wurin zama cikin jiki na Dan Allah, manufar Sama ta cika. Allah yana zaune cikin ’yan Adam, kuma ta wurin alherin ceto zuciyyar mutum ta sāke zama haikalinsa. Allah ya nufa cewa haikalin da ke Urushalima ya zama shaidar da ba ta yankewa game da babban ƙaddarar da take a buɗe ga kowane rai. Amma Yahudawa ba su fahimci ma’anar ginin da suke kallon sa da girman kai sosai ba. Ba su miƙa kansu a matsayin tsarkakakkun haikalai ga Ruhun Allahntaka ba. Farfajiyoyin haikalin da ke Urushalima, eike da hayaniyar kasuwanci marar tsarki, sun wakilci daidai ƙwarai haikalin zuciya, wanda aka ƙazantar da kasancewar sha’awoyi na jiki da kuma tunane-tunane marasa tsarki. A cikin tsarkake haikalin daga masu saya da masu sayarwa na duniya, Yesu ya bayyana

aikinsa na tsarkake zuciya daga kazantar zunubi,—daga sha’awoyin duniya, da son zuciya masu hadama, da mugayen halaye, wadanda suke lalatar da rai. ‘Ubangiji, wanda kuke nema, zai zo da gaggawa zuwa haikalinsa, wato Manzon alkawari, wanda kuke jin dadinsa: ga shi, zai zo, in ji Ubangijin runduna. Amma wa zai iya jure ranar zuwansa? Kuma wa zai tsaya sa’ad da ya bayyana? Gama yana kama da wutar mai tacewa, kuma kamar sabulun masu wanki: kuma zai zauna kamar mai tacewa da mai tsarkake azurfa: kuma zai tsarkake ‘ya’yan Lawi, ya kuma tace su kamar zinariya da azurfa.’ Malachi 3:1–3.” *The Desire of Ages*, 161.

Yahaya Mai Baftisma shi ne manzon da ya shirya hanya domin Almasihu ya zo ba zato ba tsammani ya kuma tsarkake Haikalinsa, kuma William Miller ya cika irin wannan aikin shiri domin Almasihu ya zo ba zato ba tsammani zuwa Wuri Mafi Tsarki a ranar 22 ga Oktoba, 1844.

“Zuwan Almasihu a matsayin Babban Firist namu zuwa Wuri Mafi Tsarki, domin tsarkake Wuri Mai Tsarki, wanda aka bayyana a Daniyel 8:14; zuwan Dan mutum zuwa wurin Mai Tsufan Kwanaki, kamar yadda aka gabatar a Daniyel 7:13; da kuma zuwan Ubangiji zuwa Haikalinsa, wanda Malaki ya yi annabci a kansa, duk bayanai ne na abu guda daya; kuma an kuma wakiltu wannan da zuwan ango zuwa bikin aure, kamar yadda Almasihu ya bayyana a cikin misalin budurwai goma, na Matiyu 25.” *The Great Controversy*, 426.

Yahaya da Miller sun siffanta tsarkakewar da Malaki ya wakiltu, wadda yanzu ake cika ta a tarihinmu na yanzu.

“Annabin ya ce, ‘Na ga wani mala’ika kuma yana saukowa daga sama, yana da iko mai girma; kasa kuwa ta haskaka da daukakarsa. Sai ya yi kira da karfi da murya mai karfi, yana cewa, Babila babba ta fadi, ta fadi, ta zama mazaunin aljanu’ (Ru’ya ta Yohanna 18:1, 2). Wannan shi ne safo daya da mala’ika na biyu ya bayar. Babila ta fadi, ‘domin ta sa dukan al’ummai suka sha ruwan inabin fushin fasikancinta’ (Ru’ya ta Yohanna 14:8). Mene ne wannan ruwan inabi?—Koyarwarta ta karya. Ta bai wa duniya asabaci na karya maimakon Asabar ta umarni na huɗu, kuma ta maimaita karya da Shaidan ya fara gaya wa Hauwa’u a Adnin—mutum yana da rashin mutuwar rai ta dabi’a. Kurakurai masu dangantaka iri-iri kuwa ta watsa ko’ina da ko’ina, ‘tana koyar da umarnin mutane a matsayin koyarwa’ (Matiyu 15:9).”

“Sa’ad da Yesu ya fara hidimarsa a fili ga jama’a, Ya tsarkake Haikali daga kazantar da aka yi masa ta sabo. Daga cikin ayyukan karshe na hidimarsa akwai tsarkakewar Haikali ta biyu. Haka kuma, a cikin aikin karshe na gargadin duniya, ana yi wa ikilisiyoyi kira biyu mabambanta. Sakon mala’ika na biyu shi ne, ‘Babila ta fadi, ta fadi, wannan babban birni, domin ta sa dukan al’ummai suka sha ruwan inabin fushin fasikancinta’ (Ru’ya ta Yohanna 14:8). Kuma a cikin karar murya mai karfi ta sakon mala’ika na uku ana jin wata murya daga sama tana cewa, ‘Ku fito daga cikinta, ya mutanena, domin kada ku zama masu tarayya cikin zunubanta, kuma kada ku karfi annobanta. Gama zunubanta sun kai har sama, kuma Allah ya tuna da mugayen ayyukanta’ (Ru’ya ta Yohanna 18:4, 5).” *Selected Messages*, littafi na 2, 118.

Tsarkakewar haikali biyu na hidimar Almasihu, da kuma tsarkakewar haikali biyu na tarihin Millerite, sun kasance cikas annabcin Malachi sura ta uku kuma suna nuni gaba zuwa ga tsarkakewar haikali biyu da suka fara a ranar 11 ga Satumba, 2001, sa’ad da manyan gine-ginen Birnin New York suka rushe ta wurin tabawar Allah, kuma mala’ika mai karfi na Ru’ya ta

Yohanna goma sha takwas ya sauko domin ya haskaka duniya da daukakarsa. Cikin wasu abubuwa, wannan yana warware tatsuniyar farya da masana tauhidin Laodicea na Adventism suke gabatarwa, wadanda suke da'awar cewa Ellen White ita ce annabin Iliya wanda zai zo kafin babbar kuma mai ban tsoro ranar Ubangiji. Tsarkakewar haikali da take faruwa sa'ad da mala'ikan Ru'ya ta Yohanna goma sha takwas ya sauko ta fara ne shekaru tamanin da shida bayan an kwantar da Ellen White ta huta.

Yahaya Mai Baftisma da almajiransa, Miller da Millerites da Future for America suna wakiltar manzannin da suke shirya hanya domin manzon alkawari ya zo ba zato ba tsammani zuwa haikalinsa kuma ya tsarkake shi daga kazantaccen ketare-tsarkinsa.

Iliya a matsayin alama yana wakiltar mutum. Yana wakiltar mutumin da aka kira daga tafarkin rayuwar gama-gari, ba kuma malamin tauhidi na firistoci ba. Hidimarsa tana gabatar da madaidaiciyar hanya ta Littafi Mai Tsarki, wadda ita ce dokokin da aka bayar daga mafi girman iko. Hidimarsa tana cikin gumurzun adawa da hanyar aikin firistocin Laodikiya na yanzu, wadda ta ta'allaka ga tatsuniyoyi, al'adu, da hadisai. Yana shirya hanya domin wani tsari na tsarkakewa wanda yake tayar da wani sabon zaɓaɓɓen jama'a daga ragowar wani zaɓaɓɓen jama'a da aka ketare. An sa wannan tsari na tsarkakewa cikin mahallin faruwa kwatsam.

Iliya kuma yana wakiltar hidima da aiki wadanda Allah da kansa ya kafa a sarari, ya kuma ayyana su a matsayin keɓantacciyar hidimar Allah.

Za mu nuna wannan a tarihin Millerites a talifi na gaba.

Sai ya faru a lokacin mika hadayar maraice, Iliya annabi ya matso kusa ya ce, Ya Ubangiji Allah na Ibrahim, Ishaku, da Isra'ila, bari a sani a yau cewa kai ne Allah a Isra'ila, ni kuwa bawanka ne, kuma na yi dukan wadannan abubuwa bisa ga maganarka. 1 Sarakuna 18:36.